

DEPORTACE ŽIDŮ 4. / 5. 11. 1938 V AUTONOMNÍ ZEMI SLOVENSKO

Eduard Nižňanský a Veronika Slneková

Zodpovědným za tragédii „řešení židovské otázky na Slovensku“ je dělán většinou Slovenský stát, zřízený roku 1939. Tato studie chce však ukázat, že metoda deportace, která byla hojně používána v době trvání Slovenského státu, byla upotřebena již dříve, v roce 1938, vládou autonomní země Slovensko. Tehdy bylo deportováno více jak 7500 židů do odstoupených oblastí, i když musela slovenská vláda po několika dnech, resp. týdnech nařídit zpětný přesun deportovaných židů. Když čtyři roky později byli židé odsunováni do vyhlazovacích táborů, mohla se slovenská vláda opřít o své zkušenosti z odsunu velkých skupin během několika málo dní (příprava seznamů jmen, shromažďování židovských občanů určených k odsunu, budování internačních táborů, transport, stráž, koordinace mezi zúčastněnými státními orgány, HSĽS a Hlinkovou gardou, konfiskace židovského majetku). Politická zodpovědnost za deportace roku 1938 spočívala výlučně na Jozefu Tisovi, neboť v této době neexistoval žádný politický orgán schopný provádět usnesení, a proto rozhodoval Tiso sám. Kromě toho odporovaly tyto deportace československé ústavě, která byla dosud v platnosti.